

Oulun seudun jätehuoltomääräyksissä ei vielääkään edellytetä muovin keräystä – Kainuussa näytetään keräysmallia

Maakunta-amanuessi Jarkko Kauppinen ja Ekokymppin neuvoja Anu Koskela odottavat Kainun Museon muovinäyttelyn kiinnostavan laajasti. KUVA: Petri Hakkarainen

OULU 5.10.2019 8:02
PETRI HAKKARAINEN

Vajaa kolmasosa kierrätykseen

Muovipakkausten kierrätysaste on Suomessa lähes 30 prosenttia.

Pantillisten juomapakkausten kierrätysaste on yli 90 prosenttia.

Vuonna 2017 muovipakkauksia päätyi Suomen markkinoille noin 130 miljoonaa kiloa.

Sekajätteen joukossa on noin 15 prosenttia muoveja.

Vain oikein lajiteltu muovia voidaan hyödyntää kierrätyksessä.

Kuluttajien lajittelemasta muovista 75 prosenttia päätyy uusiomuoviksi: 55 prosenttia muoviteollisuuden raaka-aineeksi, 20 prosenttia muoviprofiileiksi ja muihin teollisiin sovelluksiin. (Lähde: Fortum)

Kierrätettäviin muovipakkauksiin kuuluvat elintarvikkeiden muoviset pakkaukset puhtaina ja kuivina. Samaan joukkoon lajitellaan muovipussit ja -kääreet sekä pesuaine-, shampoo- ja saippuapakkaukset, muovipullot ja -kanisterit.

Muovipakkausten sekaan ei laiteta PVC-muovista tehtyjä pakkauksia eikä esimerkiksi leluja, keittiötarvikkeita, hammasharjoja tai ämpäreitä.

Oulun seudun jätehuoltomääräyksissä ei vielä edellytetä muovin keräystä. Kainuu näyttää keräysmallia.

Tuotteitaan muoviin pakkaavien yritysten vastuulla on ollut järjestää kuluttajapakkausten keräys kohta neljän vuoden ajan. Silti vasta noin joka kolmas muovipakkaus päätyy kierrätykseen.

Tilanne muuttuu kuitenkin nopeasti. Aluekeräyspisteissä ja kiinteistöillä kerättävien tyhjien muovipakkausten kierrätyksestä vastaava Suomen Uusiomuovi arvioi, että vuonna 2021 kerätään 25 000 tonnia pakkauksia ja vuoteen 2025 mennessä jo 40 000 tonnia.

Alueiden väliset erot muovin keräyksessä ovat suuret. Esimerkiksi Oulun seudun jätehuoltomääräyksissä ei edellytetä muovipakkausten keräystä, kun taas Kainuussa muovipakkaukset on eroteltava, jos talossa on enemmän kuin kolme huoneistoa.

Moni vie muovipakkaukset keräyspisteisiin. Yhä useammassa kunnassa muovia kerätään kuitenkin jo suoraan kiinteistöiltä.

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Ekokymppin neuvoja **Anu Koskela** sanoo, että kiinnostus muovin lajitteluun näkyy keräyspisteisiin kertyvän muovin määrässä.

– Hälyttävät uutiset merten muoviroskasta ovat herättäneet ihmiset lajitteluun täällä sisämaassakin. Parannettavaa toki on vielä. Viitisensataa sellaista kainuulaista kiinteistöä, joiden pitäisi lajitella muovi pitää vielä herätellä mukaan.

Muovi on pääosassa myös Kainuun Museossa Kajaanissa loppuvuoden ajan. Näyttely herättää miettimään muovin aiheuttamia ympäristöongelmia, mutta käsittelee myös muovin historiaa ja luonnosta kerätyn muovin muotoutumista taiteeksi.

Anu Koskela tähdentää, että lajittelematon muovi lisää polttoon menevän sekajätteen määrää. Esimerkiksi Kainuussa sekajätevuori kasvaa, koska sille ei ole polttolaitoksissa kysyntää. Kainuusta on viety sekajätekuormia Ruotsin Kiirunaan saakka.

Oulu miettii muutosta

Palvelupäällikkö **Iiona Suppanen** Oulun yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista kertoo, että jätehuoltomääräyksiä ollaan Oulussakin uusimassa.

– Ehdotelmassa on muovinkeräysvelvoite kiinteistöille, joissa on yli kolme asuntoa. Se olisi sama huoneistoraja kuin biojätteen, pakkauskartongin ja –lasin sekä keräysmetallin keräyksessä on nyt.

Monilla alueilla velvoitetta muovin keräämiseen ollaan lisäämässä. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla muovinkeräys muuttuu pakolliseksi taloyhtiöissä, joissa on vähintään viis asuntoa.

Oulun seudullakin voi oman jätteenkuljettajan kanssa sopien hankkia jo nyt muovinkeräysastian kiinteistölleen. Maksettavaksi tulee tällöin jäteastian tyhjennys. Jätteestä ei peritä käsittelymaksua.

Oulun seudun kunnallisen jätehuoltoyritys Kiertokaaren tiedottaja Anne-Maria Vesa kertoo, että esimerkiksi Oulun kaupungin vuokrataloyhtiö Sivakka laittoi vuosi sitten kaikkiin taloyhtiöihinsä muovinkeräysastiat.

Suomesta ei viedä muovijätettä ulkomaille. Oulun seudultakin kerätty pakkausmuovi päättyy Fortumin muovinjalostamoon Riihimäelle. Siellä siitä valmistetaan muoviteollisuuden raaka-aineeksi muovirakeita, joista voidaan tehdä esimerkiksi lautaa korvaavia muoviprofiileita.

Noin neljäsosa kerätystä muovista ei kelpaa uudelleen jalostettavaksi.

Fortumin mukaan muovin kierrättäminen vie vain 15 prosenttia siitä energiasta, jonka uuden muovin valmistaminen vaatii. Muovin voi kierrättää jopa kymmenen kertaa.

Ongelmamuovitkin kiertoon

Merikarvialla avattiin syyskuussa uusi jätemuovin käsittelylinjasto, joka pystyy kierrättämään uudelleen jalostettavaksi aikaisemmin poltettaviksi menneitä muoveja.

Lassila & Tikanojan Muovinaattoriksi nimetty laitos prosessoi teollisuuden ja kaupan jätemuoveja jopa 20 000 tonnia vuodessa.

Tehdas pystyy valmistamaan yli sataa erilaista uusiomuoviraetta, joita hyödynnetään pääosin kotimaisessa muoviteollisuudessa.

Lassila & Tikanojan ympäristöpalveluiden toimialajohtaja Petri Salerno kertoo yhtiön tiedotteessa, että Muovinaattoriin voidaan syöttää esimerkiksi kaupassa syntyviä kalvo- ja kovamuoveja.

– Muovi ei sinänsä ole ongelma, vaan hyvä raaka-aine. Roskaaminen ja se, ettei muovia viitsitä kierrättää, on ongelma.

Salerno uskoo, ettei tulevaisuudessa ole lankaan tarvetta polttaa kaupan pakkausjätteitä, vaan ne kaikki on järkevää erilliskerätä kierrätykseen.

Jätemuovia syntyy paljon myös rakennusteollisuudessa, eri arvioiden mukaan jopa neljännes Suomessa käytettävästä muovista. Uusi laitos antaa mahdollisuuden näidenkin muovien kierrätykseen.

– Esimerkiksi kauppa on jätteiden syntypaikka, josta jakeet toimitetaan teollisuudelle. Jätemuovista tehdään raaka-ainetta ja siitä uusia muovituotteita, jotka myydään kaupassa. Syntyy aito kiertotalous, joka säästää luontoa ja kustannuksia, Salerno sanoo.